

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 17/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Monikou Kozákovou, Werferova 1, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/8/2021 z 24. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne mu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal žiadosť o priznanie príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „príspevok“), ktorou je jeho matka. Túto žiadosť Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov (ďalej len „úrad práce“) rozhodnutím z 30. júla 2019 zamietol a sťažovateľovi príspevok nepriznal s odôvodnením, že podľa posudku príslušného posudkového lekára matka sťažovateľa nie je odkázaná na pomoc inej osoby formou opatrovania, pretože stupeň jej odkázanosti (II.) nedosahuje požadovanú úroveň V. až VI. Je však odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a sprievodcu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodlo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice (ďalej len „ústredie“) 16. októbra 2019 tak, že odvolanie žalobcu zamietlo a odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdilo na základe prehodnotenia zdravotného stavu posudkom posudkového lekára z 10. októbra 2019 a komplexného posudku zo 14. októbra 2019 spracovaných na účely odvolacieho konania, v ktorom bol

konštatovaný III. stupeň odkázanosti (70 bodov), ktorý nevyžaduje celodenné opatrovanie (V. až VI. stupeň odkázanosti), ale len pomoc v rozsahu 4 až 6 hodín denne, individuálnu prepravu a sprievod inej osoby. V tomto posudku bol zohľadnený aj stav po akútnom infarkte (hospitalizácia od 17. septembra 2019 do 24. septembra 2019), ktorý ešte liečebne nie je stabilizovaný, a úradný záznam terénneho sociálneho pracovníka z 18. septembra 2019 z posúdenia stavu vykonaného v nemocnici.

4. Sťažovateľ napadol toto rozhodnutie ústredia správnu žalobou z dôvodu nedostatočného zistenia zdravotného stavu a nesprávneho posúdenia stupňa odkázanosti ZŤPO. K žalobe pripojil neskoršiu prepúšťiaciu správu z hospitalizácie (od 27. novembra 2019 do 6. decembra 2019), z ktorej vyplýva, že jeho matka je v komatóznom stave. Krajský súd v Prešove žalobu sťažovateľa zamietol s odôvodnením, že posudkový lekár ústredia vychádzal z aktuálneho zdravotného stavu, akútny postih zohľadnil, ale nemohol zohľadniť správu predloženú v súdnom konaní, pretože posudok i rozhodnutie boli vydané v októbri 2019 a novopredložená správa dokumentujúca zhoršenie zdravotného stavu je z novembra 2019, teda ide o zhoršenie zdravotného stavu po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. V čase vydania napadnutého rozhodnutia sa teda ústredie riadilo riadne zisteným aktuálnym skutočným stavom veci. Závery posudkových lekárov neboli v rozpore s obsahom spisu, na ich vypracovanie sú potrebné odborné medicínske znalosti a zákon zveruje výkon posudkovej činnosti na účely kompenzácie dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia práve posudkovým lekárom úradu práce a ústredia. Úradný záznam z posudkovej činnosti „na mieste“ z 18. septembra 2019 vyhodnotil krajský súd ako jeden z viacerých podkladov pre rozhodnutie, ktorý je hodnoverný a bol podpísaný posudzovanou osobou, ako aj sťažovateľom osobne.

5. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu kasačnou sťažnosťou, v ktorej namietal neúplnosť a nesprávnosť úradného záznamu z 18. septembra 2019, v dôsledku ktorej bolo potrebné uskutočniť výsluch svedka (sociálneho pracovníka). Krajský súd jeho návrh na vykonanie tohto dôkazu odignoroval, dôkaz nevykonal a k jeho nevykonaniu sa v odôvodnení nevyjadril. Uvedené sťažovateľ vyhodnotil ako nesprávny procesný postup, ktorým mu bola odňatá možnosť konať pred krajským súdom v rozpore s obsahom jeho práva na spravodlivý proces.

6. Napadnutým rozsudkom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol s odôvodnením, že skutkový stav na posúdenie, či je posudzovaná osoba odkázaná na opatrovanie, bol správnymi orgánmi zistený dostatočne, vychádzajúc z lekárskejších správ a nálezov predložených žalovaným v administratívnom konaní vrátane aktuálnych správ z 24. septembra a 1. októbra 2019. Ďalším podkladom pre rozhodnutie bol záznam z posudkovej činnosti z 18. septembra 2019, ktorý je podpísaný sťažovateľom aj posudzovanou osobou. Namietané nedostatky úradného záznamu boli vyhodnotené ako formálne a zjavné nesprávnosti, bez dosahu na obsah záverov o stave posudzovanej osoby (neuvedenie účasti sťažovateľa v kolónke za účasti a v predtlačenej kolónke „v domácnosti“ je uvedené posúdenie bez označenia, že sa vykonalo v nemocnici). Za významné považoval najvyšší správny súd aj to, že výsledky posudkovej činnosti vykonanej v teréne boli len jedným z podkladov, z ktorých správne orgány vychádzali.

7. K ťažiskovej námietke sťažovateľa o nevykonaní výsluchu svedka najvyšší správny súd uviedol, že krajský súd dostatočne vysvetlil, prečo zastával názor, že záznam bol po obsahovej stránke dostatočný. Podľa názoru krajského súdu bol tento dôkaz vypracovaný v súlade so zisteniami

sociálneho pracovníka, ktoré sa opierali o vyjadrenia posudzovanej osoby alebo sťažovateľa, ktorí s obsahom záznamu súhlasili a potvrdili ho obaja vlastnoručným podpisom. Zo záznamu je zrejmé, že v čase posudzovania bola posudzovaná osoba už hospitalizovaná a záznam obsahoval popis jej aktuálneho zdravotného stavu. Krajský súd explicitne neuviedol, že práve z týchto dôvodov zamietol návrh na vykonanie výsluchu svedka, to však nemá vplyv na zákonnosť rozsudku krajského súdu, pretože z jeho odôvodnenia je nepochybné, že krajský súd vyhodnotil predmetný záznam ako obsahovo dostatočný, a nevidel preto dôvod na vypočutie svedka pred súdom.

II.

Sťažnostná argumentácia

8. Proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že najvyšší správny súd mu znemožnil uplatňovať jemu patriace práva, keď nevykonal navrhovaný dôkaz, výsluch svedka – sociálneho pracovníka, ktorý viedol rozhovor 18. septembra 2019 v nemocnici. Sťažovateľ porušenie ľudských práv vníma aj v kontexte toho, že jeho mama nedostala pomoc, na ktorú mala od štátu nárok pre pochybenie administratívnych orgánov, a z dôvodu odopretia práva na súdnu ochranu zo strany správnych súdov, ktoré vec neprejednali riadne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom z dôvodu nevykonania navrhovaného výsluchu svedka.

10. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

11. V zmysle ustálenej súdnej praxe ústavného súdu postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi) v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

12. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

13. Neúspešný žiadateľ o kompenzačný príspevok sa môže na správny súd obrátiť so správnu žalobou proti právoplatnému rozhodnutiu žalovaného podľa § 199 a nasl. Správneho súdneho poriadku. V konaní o takejto žalobe je pre správny súd záväzný skutkový a právny stav, ktorý tu objektívne existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. Pre správny súd však nie je záväzný rozsah jeho zistenia správnym orgánom, pretože môže aj bez návrhu doplniť dokazovanie (§ 204 Správneho súdneho poriadku) vo vzťahu k skutočnostiam, ktoré nastali

pred právoplatnosťou rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Nemožno však (ani zo strany správneho súdu, pozn.) vytýkať žalovanému, že nevzal do úvahy zmeny zdravotného stavu zachytené v nových lekárskejších správach, ktoré nastali až po právoplatnosti jeho rozhodnutia a objektívne ich nemohol v čase svojho rozhodovania zohľadniť.

14. Najvyšší správny súd dostatočne a presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie a riadne sa vysporiadal s ťažiskovými námietkami sťažovateľa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Námietka uplatnená ústavnou sťažnosťou (nevykonanie navrhovaného dôkazu) je totožná ako argumentácia uplatnená v kasačnej sťažnosti, preto ústavný súd nepovažuje za potrebné opakovať dôvody uvedené už najvyšším správnym súdom vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a nepotrebnosti ich doplnenia. Napriek uvedenému dopĺňa, že ne/vykonanie navrhovaného dôkazu je vecou úvahy všeobecného súdu s tým, že jeho prípadné nevykonanie je potrebné náležite odôvodniť v rozsudku. Vo veci sťažovateľa krajský súd síce uviedol úvahy k svojmu hodnoteniu sporného úradného záznamu, ale nevyjadril sa osobitne k návrhu na doplnenie dokazovania. Uvedený nedostatok však doplnil najvyšší správny súd, keď na túto námietku reagoval ústavne konformným spôsobom. Vzhľadom na „výsledkovú“ povahu základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces ústavný súd konštatuje, že zistený nedostatok odôvodnenia rozsudku krajského súdu nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu.

15. Ústavný súd teda nenachádza v postupe najvyššieho správneho súdu nedostatky, ktoré by boli spôsobilé viesť k úvahám o porušení označených základných práv sťažovateľa po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2023

Euboš Szigeti
predseda senátu